

עפ"ג 6254/04/16 - רג'בי ספדי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט
לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 6254-04-16

המערער

רג'בי ספדי

ע"י ב"כ עו"ד יעקוב ג'בר

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

השופט י' נועם:

1. לפנינו ערעור על פסק-דין (הכרעת-הדין וגזר-הדין) של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט מ' כדורי) בת"פ 18787-08-11. בהכרעת-דין מיום 30.4.2015 הורשע המערער בעבירות שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - לפי סעיפים 420 ו-415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בגזר-דין מיום 22.2.2016 נידון המערער לשישה חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, למאסר על תנאי ולקנס בסך 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו.

יצוין, כי הודעת הערעור הוגשה במקור ללא נימוקים כלשהם, ובגדרה ציין ב"כ המערער, כי "הודעת הערעור מוגשת על ההרשעה - גזר הדין" (במובחן מערעור על הכרעת-דין). לפיכך, סיווגה המזכירות את ההליך כתיק עפ"ג - ערעור פלילי על גזר-דין. עוד יוער, כי בנימוקי הערעור, שהוגשו בשלב מאוחר, ציין ב"כ המערער בסוף העמוד הראשון - בהדגשה - כי "הערעור מכון נגד חומרת העונש". על-כן, רק ערב הדיון בערעור נתחוויר לבית-המשפט כי נימוקי הערעור מתייחסים הן להכרעת-הדין והן לעונש; וכי מדובר בערעור שעיקרו מופנה נגד הכרעת-הדין המרשיעה.

2. על-פי עובדות כתב-האישום, לאחר שניתן פסק-דין בבית-המשפט המחוזי בירושלים, שלפיו על היה על המערער לסלק את ידו מנכס מקרקעין (להלן - הנכס), הגיש המערער בקשה בטענת "פרעתי" ללשכת ההוצאה לפועל. במסגרת טענתו זו, צירף המערער מסמך הנחזה להיות חתום על ידי הזוכה, המתלונן ג'אק חזמו (להלן - המתלונן), לפיו החוב סולק וניתנה למערער הגנה לעניין פינוי מהנכס ו/או הריסתו. דא עקא, שאין חולק - ובפרט לאחר

בדיקת המעבדה לזיהוי פלילי של המשטרה (מז"פ) - כי מדובר במסמך מזויף. בעקבות הגשת המסמך המזויף, ניתן בבית-משפט השלום בירושלים צו מניעה זמני, לפיו התאפשר למערער להישאר במקרקעין.

בתשובתו לאישום בערכאה קמא, הודה המערער בכך שניתן נגדו פסק-דין על-ידי בית-המשפט המחוזי, וכי המסמך שהוגש ללשכת ההוצל"פ במסגרת טענת "פרעתי", הנו מסמך מזויף. להגנתו טען המערער, כי לא ידע שהמסמך מזויף היות שקיבל אותו, לדבריו, מהמתלון עצמו. העובדה שהמסמך מזויף הובאה לידיעתו של המערער, כך על-פי טענתו, רק לאחר שניתנה חוות דעת ממז"פ בעניין אי-האותנטיות שלו. לגרסתו של המערער, הוא נפגש עם המתלון בקניון בשכונת פסגת זאב בירושלים; ובאותו מעמד, מסר למתלון סכום של ₪ 250,000 במזומן, ובתמורה מסר לו המתלון את המסמך המזויף.

3. בהכרעת-דין מפורטת ומנומקת, לאחר שמיעת עדויות התביעה ועדות המערער, הגיע בית-משפט קמא למסקנה, מעבר לספק סביר, לפיה המערער ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב-האישום. בית-המשפט אימץ כמהימנה את עדות המתלון - כי לא נפגש עם המערער בקניון בפסגת זאב; כי במועד הפגישה הנטען על-ידי המערער היה במקום אחר; וכי ממילא לא מסר למערער את המסמך המזויף ולא קיבל ממנו סכום כסף כלשהו. בית-המשפט מצא תימוכין לגרסה זו בעדות חברו של המתלון, שאישר את טענתו כי הוא והמתלון היו במקום אחר במועד הנטען על-ידי המערער.

באשר לעדות המערער, קבע בית-משפט קמא, כי זו אינה מהימנה, ומדובר ב"גרסה פנטסטית ומופרכת". בהקשר זה ציין בית-המשפט, בין-השאר, כי טענותיו של המערער - לפיהן נפגש בחשאי עם המתלון, בתיווכם של אנשים עלומים שהמערער לא ידע למסור לגביהם כל פרט; כי לא התעורר בלבו כל חשד בפגישות אלה; כי מסר למתלון סכום כסף משמעותי של ₪ 250,000 ללא כל תיעוד; כי קיבל מהמתלון מסמך חתום מראש שנתחוויר בדיעבד שחתימת המערער עליו מזויפת - הן מופרכות ובלתי מתקבלות על הדעת, מה-גם שלא נתמכו בראיות כלשהן, והמערער אף לא הציג אסמכתאות, במסמכים או בעדויות, למקורות המימון של הסכום הניכר האמור, בפרט כאשר במסגרת הליכי ההוצל"פ המתנהלים נגדו הוא פעל להכריז עליו כחייב מוגבל באמצעים. עוד ציין בית-המשפט, בין-היתר, כי המערער אף לא הבהיר - מדוע לא התייצב לאותה פגישה נטענת כאשר הוא מלווה בעורך-דין, זאת למרות הסכום הניכר הכרוך בעסקה, והעובדה שמדובר בהמשך של הליכים אזרחיים ארוכי שנים המתנהלים בינו לבין המתלון בעסקה בעניין מקרקעין; וכן לא הבהיר, מדוע לא ערך הסכם ראוי בתיק ההוצל"פ, שבמסגרתו התנהל נגדו הליך הפינוי. עוד קבע בית-המשפט, כי גרסת המערער, בדבר קיומה של הפגישה הנטענת עם המתלון בקניון בפסגת זאב, הופרכה במחקרי

תקשורת סלולארית, שמהם עולה כי מכשיר הטלפון הנייד של המערער אכן במועד ובשעה הנטענים בשכונת רמות בירושלים (ולא בשכונת פסגת זאב); וכי המערער אף לא טרח להבהיר בעדותו כיצד ניתן ליישב את הסתירה האמורה.

לעומת זאת, גרסתם של המתלונן ושל חברו, עד התביעה ג'יימס שמאס, היו מהימנות על בית-משפט קמא, אשר ראה בהן "עדויות קוהרנטיות, הגיוניות, אמינות ומתקבלות על הדעת". לגרסתם של השניים אף מצא בית-משפט קמא תימוכין - הן בסרטונים שבהם נראה המתלונן במזרח ירושלים בשעה שלטענת המערער היה בפסגת זאב, והן במחקר תקשורת לפיו הטלפון הנייד של המתלונן היה אף הוא במזרח העיר בשעה האמורה. בית-משפט קמא לא מצא שיש ממש בטענות ההגנה כלפי אמינות ומהימנות עדי המאשימה; וציין כי הסתירות שעליהן הצביע הסניגור, אינן סתירות של ממש היורדות לשורשו של עניין.

לאור האמון שנתן בגרסת עדי התביעה, אל מול דחיית גרסת המערער כמופרכת ובלתי מתקבלת על הדעת, קבע בית-משפט קמא כי אשמתו של המערער הוכחה מעבר לכל ספק סביר, והרשיע אותו בעבירות שבהן הואשם.

4. בפרשת גזר-הדין בערכאה קמא הוגש תסקיר שירות המבחן. בשיחותיו בשירות המבחן טען המערער, כי המסמך שהגיש לבית-המשפט המחוזי, שבעניינו הורשע, לא היה מזויף; כי לא הייתה לו כוונה לזייף מסמך או להונות; כי נפל קרבן לאנשים שהונו אותו; וכי הוא מצוי בחובות כספיים ומתקשה לפרנס את משפחתו. שירות המבחן נמנע בתסקירו מליתן המלצה טיפולית בעניינו של המערער.

5. בגזר-הדין התייחס בית-משפט קמא לחומרת העבירות ולנסיבות ביצוען. בית-המשפט ציין, כי בביצוע העבירות פגע המערער בערכים החברתיים שנועדו להגן על קניינו של אדם, בזיקה לנכס מקרקעין ששווי ניכר; וכי העובדה שהמערער הגיש את המסמך המזויף במסגרת הליך שיפוטי, במטרה לחמוק מביצועו של פסק-דין, מעצימה את הפגיעה בערכים האמורים, ואף מצביעה בנוסף על פגיעה בתקינות ההליך השיפוטי ואמון הציבור בו. לאחר שהביא בחשבון את מהות העבירות ונסיבות ביצוען, ואף התייחס למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, קבע בית-משפט קמא כי מתחם הענישה ההולם נע בין מאסר אשר ניתן לרצות בעבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל. בכל הנוגע לעונש המתאים בתוך המתחם, התחשב בית-המשפט, בין-השאר, בנסיבותיו האישיות של המערער, בעובדה שמדובר במעידה פלילית ראשונה ויחידה, בחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, וכן בפעילותו המאוחרת של המערער לתיקון תוצאות העבירה. לאור האמור, קבע בית-משפט קמא כי העונש המתאים מצוי "במרכז חלקו התחתון של מתחם הענישה"; וגזר את דינו כמפורט לעיל.

6. בהודעת הערעור בכתב, וכן בטיעוניו בעל-פה, הלן המערער על קביעותיו העובדתיות של בית-משפט קמא ששימשו כבסיס להרשעתו. הוא טען, כי לא היה מקום ליתן אמון בעדות המתלונן, וכי ההנמקות שעמדו ביסוד דחיית אמינות עדות המערער היו שגויות. לחלופין טען, כי העונש שהוטל חמור יתר על המידה ויש להקל בגזר-הדין.

בתום הדיון, לא מצאנו מקום לבקש את תשובת המאשימה לערעור.

7. תחילה נפנה לערעור על הכרעת-הדין. כלל הוא, כי בית-משפט שלערעור לא ייטה להתערב, על-פי-רוב, בממצאים עובדתיים שנקבעו על-ידי הערכאה הדיונית, אשר התרשמה מהעדים שהופיעו לפניה; וכי התערבותו בממצאים מצטמצמת לכדי מקרים חריגים שבהם נפלה טעות עניינית המצדיקה תיקונה במסגרת ערעור, כמו למשל כאשר נקבעו ממצאים שאינם עומדים במבחן ההיגיון ושיש לראותם כמופרכים, או מקום שאין לעובדות שנקבעו בסיס נאות בחומר הראיות (ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 632, 646 (2000); ע"פ 117/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(2) 408 (2000); וע"פ 3873/08 אטיאס נ' מדינת ישראל (6.9.10)).

לאחר בחינת טיעוניו של המערער, הגענו לכלל מסקנה כי לא קמה עילה להתערב בקביעותיו העובדתיות של בית-משפט קמא, שעמדו ביסוד הכרעת-הדין המרשיעה. כאמור, העובדה שהמסמך שנחזה להיות חתום על-ידי המתלונן ואשר המערער עשה בו שימוש, היה מזויף, לא הייתה שנויה במחלוקת. כאמור, בית-משפט קמא קבע, כי עדותו של המתלונן, לפיה לא נפגש עם המערער בפגישה הנטענת, הייתה אמינה, ונתמכה הן בעדות עד התביעה השני והן במחקרי התקשורת הסלולארית; וכי עדותו של המערער היתה לא אמינה, בלתי מתקבלת על הדעת, ואף הופרכה בראיות האמורות וכן באיכון הטלפון הנייד שלו. העובדות שנקבעו על-ידי בית-המשפט התבססו על ההתרשמות הישירה מהעדויות, ועל התימוכין לראיות התביעה, שהוצגו לעיל. משלא קמה כל עילה להתערבות בממצאים העובדתיים, אין גם עילה להתערבות במסקנות המשפטיות בדבר ביצוע העבירות על-ידי המערער; ומשכך הוכחה אשמתו מעבר לספק סביר. על-כן, דין הערעור על הכרעת-הדין להידחות.

8. מכאן לערעור כלפי חומרת העונש. הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 1880/14 עמעש נ' מדינת ישראל (19.11.14); ע"פ 448/14 מדינת ישראל נ' אזולאי (24.11.14); וע"פ 4235/14 ראדאד חאטיב נ' מדינת ישראל (3.2.15)). נפסק, כי גזרי ההתערבות האמורים נותרו על כנם גם לאחר תיקון

113 לחוק העונשין (ע"פ 7430/13 שחרוך טוחסונב נ' מדינת ישראל (3.3.14); וכן ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13); וע"פ 3151/13 עבדאללה נ' מדינת ישראל (24.4.14), בפסקה 10).

כך הוא המקרה שלפנינו. לא נפל כל פגם בגזר-דינו של בית-משפט קמא, המקים עילה להתערבותו של בית-משפט שלערעור. אין עילה להתערב במתחם הענישה שקבע בית-משפט קמא, המשקף את כל השיקולים הרלבנטיים, ובכללם - מהות העבירות, נסיבות ביצוען ומדיניות הענישה הנוהגת. בנוסף, לא מצאנו מקום להתערב בעונש שהוטל על המערער, אשר הביא בחשבון את מכלול הנתונים והשיקולים הרלבנטיים, וביניהם: נסיבותיו האישיות של המערער וחלוף הזמן מעת האירוע. העונש אינו סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה; והוא אף נוטה לקולה.

9. על-יסוד האמור לעיל, הערעור נדחה על שני חלקיו - הן נגד הכרעת-הדין המרשיעה והן נגד חומרת העונש.

המזכירות תמציא עותקים מפסק-הדין לפרקליטות, לסנגור, לשרות המבחן ולממונה על עבודות השירות בנציבות שירות בתי הסוהר.

ניתן היום, י"ד בתמוז התשע"ו, 20 ביולי 2015, בהיעדר הצדדים.

משה בר-עם, שופט

**רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת**

יורם נועם, סגן נשיא